

LEGE
pentru modificarea unor acte normative
(sporirea garanțiilor procedurale pentru persoanele urmărite penal)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune:

- art. 1 alin. (1) și (3), art. 2 alin. (1), (2), (4) – (8), art. 3 alin. (1) – (3), (5), (7) – (9), art. 5 alin. (1) și art. 7 din Directiva 2010/64/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 280/1 din 26 octombrie 2010, CELEX: 32010L0064;

- art. 1, art. 4 alin. (2) lit. (a), (b) și (d); art. 7 alin. (2) și (3) din Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 142/1 din 1 iunie 2012, CELEX: 32012L0013;

- art. 3 alin. (3) lit. (c), art. 5 alin. (1) și (2), art. 9 alin. (1) lit. (a) și alin. (3) din Directiva 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 294/1 din 6 noiembrie 2013, CELEX: 32013L0048;

- art. 1, art. 4, art. 5 și art. 7 alin. (5) din Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 65/1 din 11 martie 2016, CELEX: 32016L0343;

- art. 2 alin. (1), (3) și (6), art. 3, art. 4 alin. (1) lit. (c) și alin. (3), art. 5 alin. (2) lit. (c) și alin. (3), art. 6 alin. (4) lit. (c), art. 7 alin. (8), art. 8 alin. (1), (2) și (3), art. 15 alin. (3) și art. 22 din Directiva (UE) 2016/800 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind garanțiile procedurale pentru

copii care nu sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 132/1 din 21 mai 2016, CELEX: 32016L0800;

- art. 1 lit. (a), art. 2 alin. (1) lit. (c), art. 4 alin. (5), art. 6 alin. (2) și 10 din Directiva (UE) 2016/1919 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în cadrul procedurilor penale și pentru persoanele căutate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 297/1 din 4 noiembrie 2016, CELEX: 32016L1919.

Art. I – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2 alineatul (1) după textul „Republicii Moldova” se completează cu textul „, ale tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, ale celorlalte reglementări ale Uniunii Europene în materie procesual penală”.

2. Articolul 11 se completează cu alineatul (8¹) cu următorul cuprins:

„(8¹) Organul de urmărire penală și instanța de judecată sunt obligate să asigure că bănuitul, învinuitul sau inculpatul nu este prezentat în fața publicului sau în ședință de judecată ca fiind vinovat prin utilizarea măsurilor de constrângere fizică, cu excepția cazurilor în care aceste măsuri sunt strict necesare din motive de securitate, pentru a preveni sustragerea persoanei sau contactul neautorizat cu terți.”.

3. Articolul 64:

la alineatul (2) se completează cu punctul 3¹) cu următorul cuprins:

„3¹) imediat după reținere să fie informat în scris despre durata maximă a reținerii până la prezentarea în fața unui judecător, despre posibilitatea de a lua cunoștință de materialele cauzei care au servit drept temei direct pentru reținere și să conteste legalitatea reținerii;”;

se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Bănuitului îi poate fi restricționat accesul la materialele cauzei penale de către procuror, printr-o ordonanță motivată, dacă restricția este stabilită pentru o perioadă de timp rezonabilă, restricția se referă doar la anumite acte procedurale și există riscul ca accesul deplin la materialele cauzei penale să prejudicieze desfășurarea urmăririi penale și securitatea părților. Ordonanța procurorului poate fi atacată la judecătorul de instrucție în condițiile art. 313.”.

4. Articolul 66:

la alineatul (2) se completează cu punctul 2¹) cu următorul cuprins:

„2¹) imediat după reținere să fie informat în scris despre durata maximă a reținerii până la prezentarea în fața unui judecător, despre posibilitatea de a lua cunoștință de materialele cauzei care au servit drept temei direct pentru reținere și să conteste legalitatea reținerii;”;

se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) Învinitului îi poate fi restricționat accesul la materialele cauzei penale de către procuror, printr-o ordonanță motivată, dacă restricția este stabilită pentru o perioadă de timp rezonabilă, restricția se referă doar la anumite acte procedurale și există riscul ca accesul deplin la materialele cauzei penale să prejudicieze desfășurarea urmăririi penale și securitatea părților. Ordonanța procurorului poate fi atacată la judecătorul de instrucție în condițiile art. 313.”.

5. Articolul 71:

alineatul (2) prima propoziție va avea următorul conținut „Renunțarea la apărător poate fi acceptată de către procuror sau instanță numai în cazul în care bănuitul, învinuitul, inculpatul a primit informații clare și suficiente, într-un limbaj simplu și comprehensibil, despre conținutul dreptului la asistență juridică și despre consecințele renunțării la acesta, iar cererea este înaintată în mod benevol, din proprie inițiativă și în prezența apărătorului.”;

se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Organul de urmărire penală sau instanța de judecată are obligația de a informa bănuitul, învinuitul, inculpatul despre dreptul de a reveni asupra renunțării anterior efectuării oricărei acțiuni procesuale ulterioare.”.

6. Articolul 85:

alineatul (1) și (1²) vor avea următorul cuprins:

„(1) Interpret, traducător este persoana fizică autorizată, inclusă în Registrul de stat al interpreților și traducătorilor autorizați, care asigură traducerea orală dintr-o limbă în alta și/sau traducerea semnelor celor surzi, muți ori surdomuți sau traducerea textelor scrise dintr-o limbă în alta, cunoaște terminologia juridică, nu este interesată în cauza penală și este desemnat în această calitate de către organul de urmărire penală sau instanța de judecată în cazurile prevăzute de prezentul cod. Interpretul poate fi numit din rândul persoanelor propuse de către participanții la procesul penal.”;

„(1²) Asistența unui interpret poate fi asigurată de către organul de urmărire penală sau instanța de judecată prin intermediul videoconferinței sau altor mijloace tehnice, cu excepția cazului în care prezența fizică a interpretului la locul efectuării acțiunii procesuale este necesară pentru a asigura echitatea procedurii.”;

se completează cu alineatul (1³) cu următorul cuprins:

„(1³) Interpretarea și traducerea efectuată în cadrul procedurilor penale trebuie să fie de o calitate suficientă pentru a garanta caracterul echitabil al procesului, asigurând în mod expres faptul că persoanele care solicită o astfel de asistență au cunoștință de cauza instrumentată și își pot exercita dreptul la apărare.”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Organul de urmărire penală sau instanța de judecată verifică, prin orice mijloace, inclusiv prin consultarea persoanei în cauză, dacă aceasta vorbește sau înțelege suficient limba în care se desfășoară procesul penal și, dacă este necesar, dispune asigurarea fără întârziere asistența unui interpret sau traducător.”;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Împotriva hotărârii motivate a organului de urmărire penală prin care se refuză asigurarea asistenței unui interpret sau prin care se respinge solicitarea de traducere a unor documente poate fi contestată în ordinea art. 298 sau art. 299¹.”;

alineatul (4):

se completează cu punctul 4¹) cu următorul cuprins:

„4¹) să acționeze cu imparțialitate și independență, limitându-se strict la facilitarea comunicării sau la traducerea textelor, fără a oferi consultanță juridică participanților, fără a influența persoana asistată ori a-și exprima opiniile personale cu privire la cauza penală;”;

punctul 5) se completează cu cuvintele „ , la un nivel de calitate care să asigure persoanei posibilitatea de a înțelege cauza instrumentată, precum și de a-și exercita în mod eficient dreptul la apărare”;

punctul 9), după cuvintele „acțiunii procesuale,” se completează cu cuvintele „precum și cele de care a luat cunoștință în cadrul comunicării confidențiale dintre bănuit, învinuit sau inculpat și apărătorul acestuia,”.

7. Articolul 86 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Atunci când persoana reclamă că interpretarea sau traducerea nu este de o calitate suficientă, organul de urmărire penală sau instanța de judecată are obligația de a verifica aspectele invocate și, dacă se constată că asistența oferită sunt de natură să afecteze caracterul echitabil al procedurii, dispune înlocuirea interpretului sau a traducătorului și, după caz, refacerea actului procedural ori traducerea repetată a documentului sau a unei părți din acesta. Despre înlocuirea interpretului și refacerea actului procedural se consemnează în procesul-verbal al acțiunii.”.

8. La articolul 90 alineatul (3) se completează cu punctul 2²) cu următorul cuprins:

„2²) interpreții sau traducătorii – în privința faptelor sau actelor de care au luat cunoștință în cadrul comunicării dintre persoana căreia i se acordă asistență juridică și apărătorul acesteia;”.

9. La articolul 102 alineatul (1) se completează cu următoarea propoziție: „În cazul persoanei care nu posedă sau nu vorbește limba în care se desfășoară procesul penal, declarațiile se fac prin intermediul unui interpret sau traducător.”.

10. La articolul 103 alineatul (3) se completează cu propoziția „În acest caz, exercitarea acestui drept nu poate fi utilizată împotriva bănuitului, învinuitului, inculpatului și nu constituie o dovadă a săvârșirii infracțiunii.”.

11. La articolul 104 alineatul (2) litera b) cuvintele „precizează dacă acesta posedă limba în care se desfășoară procesul” se substituie cu cuvintele „verifică în condițiile art. 85 alin. (2¹) dacă vorbește sau înțelege suficient limba în care se desfășoară procesul penal”.

12. La articolul 105 alineatul (3) se completează cu cuvintele „verifică în condițiile art. 85 alin. (2¹) dacă vorbește sau înțelege suficient limba în care se desfășoară procesul penal.”.

13. Articolul 113 alineatul (3) după cuvintele „sau învinuitului,” se completează cu cuvintele „precum și a dreptului acestora de a fi asistați de un apărător.”.

14. Articolul 116 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:
„(3¹) Bănuitul, învinuitul prezentat spre recunoaștere are dreptul de a fi asistat de un apărător ales sau de un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat în cadrul acestei acțiuni procesuale.”.

15. Articolul 122 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:
„(1¹) În cazul în care bănuitul, învinuitul sau inculpatul participă la reconstituirea faptei, acesta are dreptul de a fi asistat de un apărător ales sau de un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat în cadrul acestei acțiuni procesuale.”.

16. Articolul 123 alineatul (2) se completează cu următoarea propoziție
„În acest caz bănuitul, învinuitul are dreptul de a fi asistat de un apărător ales sau de un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.”.

17. Articolul 167
la alineatul (1) după cuvintele „drepturile prevăzute la art.64,” se completează cu cuvintele „pe care o poate păstra pe toată perioada în care este privată de libertate”;

alineatul (2) se completează cu următoarea propoziție: „Organul de urmărire penală asigură la cererea persoanei reținute și apărătorului său accesul la materialele cauzei care au servit drept temei direct pentru reținere.”.

18. Articolul 173:

alineatul (1) se completează cu cuvintele: „, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal de reținere”;

alineatul (2) după cuvintele „acestui stat” se completează cu cuvintele „ori o altă persoană”;

19. La articolul 229 alineatul (7) după textul „cheltuielilor judiciare” se completează cu textul „cu excepția cheltuielilor pentru întocmirea referatului prezentințial, efectuarea înregistrării video-audio a audierii și/sau pentru asistența medicală,”.

20. Se completează cu articolul 243¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 243¹.** Traducerea actelor procedurale și a documentelor

(1) Persoana participantă la proces care nu înțelege limba procedurii are dreptul la o traducere, într-un termen rezonabil, într-o limbă pe care o înțelege, a tuturor actelor procedurale ale organului de urmărire penală și cele ale instanței de judecată care îi sunt notificate sau comunicate sau la care are drept de acces, pentru a-și putea exercita dreptul la apărare și pentru a garanta echitatea procedurii.

(2) Organul de urmărire penală sau instanța de judecată poate decide, din oficiu sau la cererea motivată a persoanelor participante la procesul penal sau a apărătorului acestora ori a reprezentanților legali, traducerea altor documente ori a unei părți din acestea, dacă sunt considerate fundamentale pentru înțelegerea cauzei instrumentate sau pregătirea apărării.

(3) Prin excepție de la alin. (1) și (2), în locul traducerii scrise a actelor procedurale și a documentelor, se poate asigura o interpretare orală sau un rezumat oral al acestora, cu condiția ca acest mod de informare să nu afecteze caracterul echitabil al procedurii și să fie acceptat în scris de către persoană participantă la proces, în prezența apărătorului.

(4) Persoana participantă la proces poate renunța la dreptul de a obține traducerea actelor procedurale și a documentelor exprimându-și acordul scris în

prezența apărătorului, doar după ce a fost informată despre consecințele unei astfel de renunțări.

(5) Măsurile procesuale din prezentul articol se consemnează în procesul-verbal al acțiunii procesuale sau al ședinței de judecată.”

21. Articolul 260 alineatul (2) se completează cu punctul 7) cu următorul conținut:

„7) mențiunea privind informarea persoanei despre consecințele renunțării la apărător, precum și despre dreptul de a reveni asupra renunțării la apărător anterior efectuării oricărei acțiuni procesuale ulterioare.”

22. Articolul 282:

la alineatul (3), propoziția a doua se completează cu textul „ , cu prezentarea probelor prevăzute la art. 281 alin. (1)”;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Învinuitului îi poate fi restricționat accesul la probele prevăzute la art. 281 alin. (1) de către procuror, printr-o ordonanță motivată, dacă restricția este stabilită pentru o perioadă de timp rezonabilă, restricția se referă doar la anumite probe și există riscul ca accesul deplin la acestea să prejudicieze desfășurarea urmăririi penale și securitatea părților. Ordonanța procurorului poate fi atacată la judecătorul de instrucție în condițiile art. 313.”

23. La articolul 351 alineatul (6) după cuvintele „copia de pe rechizitoriu” se completează cu textul „și informația în scris privind drepturile și obligațiile sale”.

24. La articolul 358 alineatul (1) punctul 9) va avea următorul cuprins:

„9) verifică în condițiile art. 85 alin. (2¹) dacă vorbește sau înțelege suficient limba în care se desfășoară procesul penal.”.

25. Articolul 474:

la alineatul (2) după cuvintele „privind obiectul probatoriului,” se completează cu cuvintele „participarea obligatorie a apărătorului,”;

se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul conținut:

„(2¹) Garanțiile procedurale din prezentul capitol se aplică și persoanelor sub vârsta de 21 de ani, dacă au început să facă obiectul procedurilor penale până la împlinirea vârstei de 18 ani, inclusiv privind faptele comise după împlinirea vârstei de 18 ani, în caz de conexare a cauzelor. Prezentul alineat nu se referă la dreptul titularului răspunderii părintești să fie informat și la dreptul copilului de a fi însoțit de titularul răspunderii părintești în cursul procedurii.

(2²) În cazul în care vârsta persoanei este necunoscută și există motive de a presupune că aceasta nu a împlinit vârsta de 18 ani, se prezumă că persoana este minor până la constatarea vârstei în modul prevăzut de prezentul cod. Pe perioada incertitudinii privind vârsta, persoana beneficiază de toate garanțiile prevăzute în prezentul capitol.”.

26. Articolul 475 se completează cu alineatul (4) cu următorul conținut:

„(4) În cazul în care circumstanțele care au stat la baza evaluării inițiale se modifică considerabil pe parcursul procesului penal, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată dispune, din oficiu sau la cererea părților, actualizarea referatului de evaluare psihosocială a minorului. ”.

27. La articolul 477

alineatul (3) după cuvintele „arestarea preventivă a minorului” se completează cu cuvintele „precum și despre motivele acestora”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) La momentul reținerii sau al arestării preventive, minorului i se înmânează în scris, într-un limbaj simplu și accesibil, informația despre drepturile prevăzute la art.64, inclusiv despre dreptul la detenție separată de adulți, dreptul la asistență medicală, dreptul la educație, dreptul la asistență psihologică și dreptul de a menține contactul cu familia.”.

28. Articolul 479 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Înainte de audierea bănuitului, învinuitului, inculpatului minor, organul de urmărire penală sau instanța de judecată este obligată să consulte referatul presentințial de evaluare psihosocială a minorului sau, în absența acestuia, concluziile unei evaluări individuale privind personalitatea, maturitatea și vulnerabilitățile acestuia, pentru a adapta modalitatea de audiere la nevoile specifice ale minorului.”.

29. Articolul 480 se completează cu alineatul (4) cu următorul conținut:
„(4) În cazul încetării temeiurilor prevăzute la alin. (3), organul de urmărire penală sau instanța de judecată, din oficiu sau la cerere, adoptă o hotărâre motivată de repunere a reprezentantului legal inițial în drepturi.”.

Art. II – Articolul 175¹ din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul persoanei care nu a împlinit vârsta de 21 de ani, examenul medical prevăzut la alineatul (2) implică și evaluarea stării psihice, gradul de maturitate și de vulnerabilitate, pentru a determina capacitatea acesteia de a participa la acțiunea procesuală respectivă.”.

Art. III – Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 157-160, art. 614), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 12 alineatul (1) se completează cu litera f¹) cu următorul text:
„f¹) aprobă raportul trienal privind datele statistice conform art. 14¹; ”.

2. Articolul 13¹ alineatul (3) se completează cu litera e¹) cu următorul text:
„e¹) întocmește raportul trienal privind datele statistice conform art. 14¹;”.

3. Se completează cu articolul 14¹ cu următorul text:
„**Articolul 14¹.** Colectarea și raportarea datelor statistice privind asistența juridică calificată gratuită

(1) În vederea evaluării nivelului de implementare a serviciilor de asistență juridică calificată gratuită garantată de stat în cadrul procedurilor penale și contravenționale, Consiliul Național asigură colectarea și centralizarea datelor statistice relevante.

(2) În scopul prevăzut la alin. (1), datele statistice includ, în mod obligatoriu, următoarele categorii de informații, defalcate în funcție de tipul procedurii (penal/contravențional/ mandat de arestare):

- a) numărul de cereri de asistență juridică calificată gratuită depuse;
- b) numărul de solicitări de asistență acceptate, pe categorii de beneficiari (bănuțit/învinuit/inculpat/persoane căutate/persoane vulnerabile);
- c) numărul de solicitări de asistență respinse, cu indicarea temeiului de refuz;
- d) informația privind costurile totale per solicitant de asistență pentru fiecare tip de procedură.

(3) Până la 31 martie a fiecărui al treilea an de raportare, Consiliul Național întocmește și prezintă Ministerului Justiției un raport de evaluare trienal, conform alin. (2).

(4) Până la 25 mai, Ministerul Justiției asigură transmiterea raportului menționat la alin. (3) către Comisia Europeană.”.

4. Articolul 20 se completează cu litera b¹) cu următorul conținut:

„b¹) minorilor și persoanelor care erau minori în momentul când au început să facă obiectul procesului contravențional, dar care ulterior au împlinit vârsta de 18 ani, în cazul reținerii și pe parcursul procedurii contravenționale;”.

5. Articolul 24 alineatul (2) după cuvintele „trebuie să fie motivat” se completează cu cuvintele „și întocmit în formă scrisă sau electronică”.

Art. IV – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 377 se completează cu alineatul (3) cu următorul conținut:

„(3) Exercițarea dreptului prevăzut la alin. (1) sau (2) nu poate fi utilizată împotriva persoanei și nu constituie o dovadă a săvârșirii contravenției.”.

2. Articolul 378 se completează cu alineatul (5) cu următorul conținut:

„(5) Minorilor și persoanelor care erau minori în momentul când au început să facă obiectul procesului contravențional, dar care ulterior au împlinit vârsta de 18 ani, li se asigură asistență juridică garantată de stat din momentul reținerii și pînă la

soluționarea cauzei în instanța de judecată, inclusiv pînă la soluționarea cauzei în instanța de recurs.”.

3. Articolul 433 se completează cu alineatul (6) cu următorul conținut:

„(6) Despre reținerea minorului se înștiințează imediat părinții sau alți reprezentanți legali ai minorului, fapt care se consemnează în procesul-verbal de reținere. În cazul în care minorul reținut este cetățean al unui alt stat, despre reținere este informată ambasada sau consulatul acestui stat.”.

4. Articolul 462 alineatul (3) litera c), se completează cu textul „și a interpretului, după caz”.

Art. V – Legea nr. 264/2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 57–58, art. 159), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 7 alineatul (1) litera b) va avea următorul conținut:

„b) să facă interpretări și/sau traduceri veridice, exacte, complete și adecvate conținutului, la un nivel de calitate care să asigure beneficiarului înțelegerea deplină a conținutului, a contextului și, după caz, a drepturilor și obligațiilor procesuale sau legale;”.

2. Articolul 7¹ alineatul (2) se completează cu următoarele cuvinte „, , cu excepția cazului în care informația a fost obținută în cadrul comunicării confidențiale dintre bănuit, învinuit sau inculpat și apărătorul acestuia.”

Art. VI – Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 117-118, art. 355), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2 se completează cu expresia „declarație publică” cu următorul conținut:

„*declarație publică* – informație referitoare la o infracțiune sau contravenție, exprimată în spațiul public de către o autoritate publică, o persoană care exercită funcții publice, organul de urmărire penală sau instanța de judecată, care poate influența percepția colectivă ori poate produce efecte juridice sau politice”.

2. Articolul 12:

la alineatul (2) textul „persoanele care le reprezintă” se substituie cu textul „persoanele care exercită funcții publice” după cuvintele „să se abțină de la orice” se completează cu cuvintele „declarații publice și”;

alineatul (3) va avea următorul conținut:

„(3) Organul de urmărire penală, procurorul sau judecătorul nu poate face declarații publice cu privire la vinovăția persoanei, cu excepția susținerii învinuirii în instanța de judecată sau emiterii actelor necesare exercitării atribuțiilor de serviciu.”;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Prin derogare de la alin. (2) și (3), autoritățile publice, persoanele care exercită funcții publice, organul de urmărire penală sau instanța de judecată au dreptul să difuzeze informații în mod public privind procedurile penale atunci când acest lucru este strict necesar din motive legate de urmărirea penală sau în interes public.”;

se completează cu alineatul (5) cu următorul conținut:

„(5) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2) – (4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, cu compensarea, la cerere, a prejudiciilor cauzate, în condițiile Capitolului II.”.

Art. VII – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția cu excepția prevederilor art. III pct. 3 în partea ce se referă la art. 14 alin. (3) ce vizează transmiterea raportului de evaluare trienal către Comisia Europeană care intră în vigoare la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

(2) În aplicarea art. 64 alin.(2) pct.2) și alin. (4²), art. 66 alin.(2) pct.2) și alin. (2²), art. 167 alin. (1), art. 277 alin. (2), art. 282 alin. (3), art. 358 alin. (3) și art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003, organele

de urmărire penală și instanțele de judecată prezintă bănuitului, învinuitului sau inculpatului o informare scrisă cu privire la drepturile acesteia pe parcursul procesului penal. Informarea se va face în limba română sau într-o limbă pe care acesta o înțelege.

(3) Modelul în limba română al formularului care va cuprinde informarea prevăzută la alin. (2) va fi stabilit prin ordin comun al ministrului justiției, ministrului afacerilor interne, președintelui Consiliului Superior al Magistraturii și Procurorului General.

(4) Institutul Național al Justiției va asigura revizuirea și actualizarea programelor de instruire inițială și continuă a judecătorilor și a procurorilor, în vederea integrării standardelor consolidate de protecție a drepturilor procesuale în cadrul procedurilor penale, astfel cum acestea sunt reglementate prin prezenta lege.

Președintele Parlamentului